

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/37898>

Please be advised that this information was generated on 2018-07-07 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

Estate *Tip* Review

Afl. 2007-26

30 mei 2007

Een juridische status voor tante als 'hulpmoeder' Estate planning en gezagsrelaties

Bij het overlijden van jonge ouders wordt men geconfronteerd met de vraag hoe het nu verder moet met het *gezag* over de minderjarige kinderen. Soms zijn er door de ouders formele voorzieningen getroffen (voogdij), soms ontbreken dergelijke regelingen, maar zijn er in de informele sfeer afspraken gemaakt. Het betreft een emotionele aangelegenheid. Maatwerk, maar ook souplesse is vereist. Dit blijkt ook weer uit een beschikking van 1 maart 2007 van Rechtbank Utrecht (LJN BA0554).

Is sprake van, bijvoorbeeld, een huwelijk, dan oefenen de ouders het gezag in de regel gezamenlijk uit (art. 1:251 lid 1 BW). Indien een van de ouders komt te overlijden, oefent de overlevende ouder in beginsel van rechtswege het gezag uit over de kinderen (art. 1:253f BW). Een voogdijbenoeming is hier niet vereist. Wel zal de langstlevende gezaghebber er wijs aan doen een voogdijregeling te treffen. Wie de langstlevende zal zijn, is vanzelfsprekend de vraag. In de casus die speelde bij Rechtbank Utrecht had men behoefte om de zus, hierna tante, van de overleden moeder formeel mede te bekleden met het gezag over de minderjarige dochter. Uit de beschikking blijkt het volgende:

'De tante en de moeder hadden een zeer nauwe band met elkaar. Ook ten tijde van de zwangerschap hadden zij veel contact met elkaar. Zij hadden afgesproken in voorkomende gevallen voor elkaars kinderen te zullen zorgen. [Minderjarige] woont nu bij de vader, maar zij verblijft om de veertien dagen een weekend bij haar tante. Zij ervaart het huis van de tante als haar tweede huis; de tante vervult feitelijk dezelfde rol als een moeder bij wie het kind niet woont. De vader heeft goed contact met de tante; hij vindt het belangrijk dat iemand van de familie van de moeder nauw betrokken is bij haar opvoeding.'

Wil men dit bewerkstelligen, dan komt het gezamenlijk gezag van artikel 1:253t BW in beeld. In de regel denkt men aan gezamenlijk gezag indien een nieuwe relatie wordt aangegaan en een kind binnen deze relatie wordt opgevoed. Maar ook binnen de familie kan, zoals hier aan de orde, het gezamenlijk gezag worden verzocht bij de rechter. De rechtbank achtte het in casu voldoende aannemelijk dat tussen tante en dochter *een nauwe persoonlijke betrekking* bestond, zoals artikel 1:253t BW vereist,

maar men stuitte wel op het volgende probleem. De dochter stond immers tevens in familierechtelijke betrekking tot een andere ouder, te weten de overleden moeder. In een dergelijk geval wordt het verzoek slechts toegewezen, indien:

- a. de *ouder en de ander* op de dag van het verzoek gedurende ten minste een aaneengesloten periode van *een jaar* onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek *gezamenlijk de zorg* voor het kind hebben gehad; en
- b. de *ouder* die het verzoek doet op de dag van het verzoek gedurende ten minste een aaneengesloten periode van *drie jaren alleen* met het *gezag* belast is geweest.

Aan deze voorwaarden voldeed men niet, maar dit betekende niet dat het verzoek werd afgewezen. De rechter bleek geen legist, en was bereid naar de strekking van de regeling te kijken. Hij beschikte als volgt:

‘De moeder van [minderjarige] is echter overleden. Naar het oordeel van de rechtbank is deze situatie gelijk te stellen met het geval dat er geen andere ouder is tot wie het kind in familierechtelijke betrekking staat. Aan de extra voorwaarden behoeft daarom niet te worden voldaan.

Nu overigens niet is gebleken dat de belangen van [minderjarige] bij inwilliging van het verzoek zouden worden verwaarloosd, zal de rechtbank het verzoek toewijzen.’

Tante krijgt de gewenste formele status. Dit is overigens vanzelfsprekend niet alleen van emotioneel belang. Zo zal tante bij het overlijden van vader *van rechtswege voogd* worden (art. 1:253x lid 1 BW).

Hoewel *fiscale aspecten* in dergelijke dossiers veelal bijzaak zijn, is het van belang te wijzen op artikel 19 SW 1956. Voor de toepassing van de Successiewet 1956 worden gelijkgesteld kinderen over wie overeenkomstig artikel 1:253t van BW een ander dan de ouder gezamenlijk met de ouder het ouderlijk gezag uitoefent, of heeft uitgeoefend met kinderen die in familierechtelijke betrekking tot die ander staan.

Tot volgende week!